

A SZAKDOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

Magyarországi vetőmagelőállító területek és a fajtakérdés alakulása 2010-2020 között

Boros Levente

Mezőgazdasági mérnök BSc, nappali tagozat

Agronómia Tanszék / Növénytermesztési-tudományok Intézet

Belső témavezető: Dr. Lepossa Anita, egy. docens, NTTI Agronómiai Tanszék, GEOC, Keszthely

A kiváló minőségű vetőmaggal kezdődik a jó gazdálkodás. Családi gazdaságunk hosszú évek óta szerepet vállal az új vetőmagok kísérleti vetésében. Témaválasztásomat az indokolta, hogy számomra is feltűnt, hogy az utóbbi években előtérbe kerültek a külföldi „nagyok” termékei, és egyre kevesebb magyar fajta jut el hozzánk. Dolgozatomban négy jelentős termőterületet foglaló szántóföldi növényfaj hazai fajtaellátottságának és vetőmagtermesztő területének alakulását vizsgáltam az utóbbi 10 évre vonatkozóan.

Az adatokat a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal által kiadott Nemzeti fajtajegyzékekből, a Központi Statisztikai Hivatal adatbázisából és a NÉBIH MGEI Vetőmagfelügyeleti Szakterületének, valamint az illetékes vármegyei kormányhivatalok Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztályainak munkatársai által összeállított Fehérkönyv segítségével dolgoztam ki. Az adatok bemutatásához Excel-diagrammokat használtam.

Eredményeim azt mutatták, hogy termőterületi arányok tekintetében Magyarországon a vetőmag-termelés 3%-át teszi ki a mezőgazdasági termelésnek. A legnagyobb területet foglaló növények a búza, napraforgó, kukorica és repce, amelyek az összes hazai vetőmag-termesztés 40-60%-át teszik ki. A hibrid fajták dominálnak a piacon, ezen belül a kétvonalas hibridek a legelterjedtebbek. A vizsgált fajok esetében a magyar fajták száma folyamatosan csökken, mert kiszorítják a multinacionális cégek fajtái. A magyar vetőmag termesztés ennek következtében fokozatosan alulmarad, mert a vetőmag minősítés hazai rendszerében utóbbi években bekövetkezett átalakulások és a tagolt hatósági rendszer miatt a szakmaiság fenntartása egyre nehezebbé válik.

Az adatok alapján valószínűsíthető, hogy a vetőmagterület növekedhet, de kisebb emelkedés után várhatóan visszaesik. A szabadelvírázgású fajták piaci részesedése csökkenhet, mert a hibrid fajták nagyobb termésmennyiséget biztosítanak. A fajták számában további visszaesés várható a túlkínálat miatt. A külföldi nemesítésű fajták jelenléte tovább növekedhet a jövőben. A már bevált magyar fajták - különösen az őszi búza esetében - népszerűek, de a gazdák jellemzően anyagi lehetőségük szerint választanak fajtát.

A helyzet orvoslásaként szükséges lenne létrehozni az Ajánlott Fajták Jegyzékét, amelyben a legjobb magyar fajták szerepelnének. Továbbá fontos lenne az Agrárkamarának kialakítani a magyar fajták támogatásával kapcsolatos álláspontját, hogy ne csökkenjen tovább a hazai nemesítésű fajták aránya.